

כ"ה כתוב - אמוריך

אלקן: כתוב יסקה ח' קדשו ג' עז

תקפ'א) כהאי לישנא: יונתג אני לשוחה מנות וכור בשרב רראש השנה, בדרתיב (נחט).
ח' לבו אכלו וכור (ראיה שם פסוק ט' בפירושי דהכתיב טדרבר בראש השנה) ושלחו
מנות לאין נבן לו, וכו' וילכו כל העם לאכול ולשוחה ולשלוח מנות...".

"ראש גלות רודאל", ח'א, ע' שכ"ה

נאוי פנאוי יאס' פוכאים און' עז-א'

עב / עניין שלוחה מנות בראש השנה

היום קדוש הוא לד' וכו', לבו אכלו מושמנים ושתו ממתיקים, ושלוח מנות
לאין נבן לו (נחטיה ח' ט-ז). היום קדוש, כי ראש השנה הוא. בפרק חדש (וארה)
רש הילכות וראש השנה ברכתי בלבו זולד, ונונג אני לשוחה מנות לעניים
ערב ראש השנה ברכתי בלבו אכלו מושמנים ושתו ממתיקים ושלוח מנות
לאין נבן לו (פרש רשי לעני אין מזום לו מאכלו), וכתיב וילכו כל העם
לאכול ולשוחה ולשלוח מנות וssp פסוק ט'ב', עכל. אפשר להלוסך רמז
לשלוחה מנות בראש השנה, דאמירין במס' סוכה (ח'ג ע"א) היינו טעם
דרשוף היינו טעם דמגילה.

בעם עבר רראש השנה הביא יהודוי ספרדי שלוחה מנות לאדרמור הראים
מנזר ציל וקיבל ממנו, והוסיף כי הרב דפריש חדש היה רב דירושלים.

ואלו, אפשר לומר דמה שאמר להם לבו אכלו מושמנים ושתו ממתיקים,
להראות טמונה מילאה לשנה טוביה ודרשנה, ואולי מפסק והרמס לטימנים
לענושים בראש השנה.

סוכה א' ח

והחיטה

טעמא דשופר והיינו טעם דמנילה

החס' יסקה כתוב כתוב ג' עז

א. חידוש גדול מצאנו בעבודות היום של ראש השנה. ונרגלה
לנו חידוש זה מדבריו קבלה "ויאמר להם לבו אכלו מושמנים ושתו
מתיקים ושלוח מנות לאין נבן לו" (נחטיה ח'). ולמדדים אנו מכאן
משמעות החס' ומועלות חס' לאחרים נקבעים במתבוך קדושת היום
של ר'ה.

וכאלאן יס' כתוב כתוב ג' עז-א'

שלוחה מנות בראש השנה

נחטיה פרק ח' פסוק ט' "ויאמר נחטיה הוא התרשתא ועורה הכהן הספר והלויים
הביבנים אה ועם לכל העם קדש הוא לה' אלהים אל חתאבל ואל תבכו כי
בוכיס כל העם כשםם את דברי התרורה", ובפרש' "היום קדוש" כי ים ראש השנה
הוא.

ובפסוק י' "ויאמר להם לבו אכלו מושמנים ושתו ממתיקים ושלוחה מנות לאין
נכון לו כי קדוש היום לאדרנו ואל תעצבו כי חרותה ה' היא מעוכם".

והנה בשלמא "אכלו מושמנים" ו"שתי ממתיקים" יש להבין דהרי ראש השנה
הוא "יום טוב" ואשר על כן יש להנוג בו בכל הימים טובים לעננו באכילה ושתה.
יעיס עלה כדילא

אך מהו שאמר נחטיה "שלוחה מנות" וכי ים פורס הוא אמרה?

וביתר, דראיין בפרק חדש שאף נקט כך להלכה. ואלו דבריו זילכית האספה
ס' תקפ'א) "ונונג אני לשוחה מנות ... בערב ראש השנה ברכתי בלבו אכלו מושמנים
שתו ממתיקים ושלוחה מנות לאין נבן לו כי קדוש היום לאדרנו".

והנראה בזה דהנה באשר ידרע ראש השנה הוא ים כו המלכה הקב"ה.
ובקרא נאמר ודברים לג' בין "ויהי בישורון מלך בהתאסף ראי עס' יחד שבת"

כ"ה כתוב כ' :

החוקע לחק חבר או לחק
הדרות או לחק הפטיטס אס' קול שופר שמע
יזא ואס' קול הברה שמע לא ייזא וכן ימי
שהיה עbor אחריו בית הכנסה או שהה
ביתה סמוך לבית הכנסה ושם קול שופר
או קול מגילה אס' כון לבו ייזא ואס' לא לא
יזא אע"פ שה שמע זה שמע זה כון לבו
זה לא כון לבו:

טומך ג' עז :

כ' ב' מילים א'שר-ינחו בכם היהודים
מאיביהם והחדרש א'שר נה'פ'ך להם מינון
לשמה ומאבל ליום טוב לעשות א'ותם
ימ' משחה ומשחה ומשלחה מנוט א'יש
לרעשו ומתקנות לא'יבנים:

ס' ג' עז כתוב כתוב ג' עז :

ונחנו רמו לעזה יומשלוח מנות איש לערעה ומתקנות לא'יבנים באשי פ' ב' ב' א'ולול
לדעמו שבתודש אלול ירבה במתנה לא'יבנים.

זאניכ' כ' :

ו' ניאמר נחטיה ה' הפטיר והלויים המבינים א'ת-
העם לכל-העם היום קדש-הוא ליהוה אל-הילכים אל-
תחאבלו ואל-חביבו כי בוכים כל-העם בשמעים א'ת-
דברי התרורה: ו' ניאמר להם לבו אכלו מושמנים ושתו
מתיקים ושלוחה מנות לאין נבן לו כי קדוש היום
לאדרנו ואל-תעצבו בירחות יהוה היא מעוכם:
ו' והלויים מחשים לכל-העם לאמר ה'eso כי-היום קדש
ואל-תעצבו: י' וילכו הכל-העם לאכל ולשוחה ושלוחה
מנות ולעשות שמחה גראלה כי הבינו בדרכיהם אשר
הוציאו להם:

כ' עז :

(ט) ה'יומ קדוש. כי יוס לר'ב קומ:

כ' עז זאת ס'ין כתוב :

לכו אכלו מושמנים ושתו ממתיקים ולוח מנות לאין נבן לו וכחין וילכו ה'עס לאכל ולשוחה ולפעות מנות:

ואזטוק'ינק זאת בזק'ין כתוב כתוב א' קרכ'ן :

ס' פ' בר' בירושלים הרב שטאי נזובר עטם בערב ראש השנה ה'ב'יא לו
(הגנאהק בע"פ אמרת' פג'ר וצוק'י) יהורי ספררי שלוחה מנות, ורכינו
(האמורי אמרת') וציל קיבל ממן, כשהוא אומר: "הפרי חדש היה רב דירושלים" מבלי
לברש' יותר. חיש'יו הפקורבים וצאו שהפרי חדש בוגב בהלכות ראש השנה (ס' פ'ן)

2

והאכילהו והשקוו ושמע המלך, הלא כוועס עליו. אמר לו ר' יע' אמשול לך משל מלך בשור ודם שкус על בגין צורי שלא להאכילה וכורוי ובא אחד והאכילה והשקו ושמע המלך, לא דורך הוא משגער לו? ואנו נקראים בנים שנא' בנים אתם לר' אלקליכם. ע"כ.

נמצא שגוררת התורה שציווה שלא לזכות עירוב למי שפשע הוא גזירות המלך, אבל מ"מ המלך עצמו חפץ כוה שיאכילה וישקו את בניו ויתנו להם צורכי יום טוב.

זה שאמור נחמי, ושלחו מנות לאין נכן לו, ודרשו שלא הניח עירוב תבשילין. כלומר לאין נכן לו מלשון "לא נכן הדבר לעשות כן", והיינו שלחו מנות לאיש שלא נכן הדבר ואינו דבר הגנן לשולה לו, כי התורה קנסה עליו שלא להאכילה. ומ"מ עז נחמי, שעומק רצון העליין הוא לשולח לו אע"פ שאין נכן, והקנס יהי' רק بماה שלא יכול לבשל בעצמו.

ולכן הוסיף לומר "כי קדוש היום לאדוננו ואל העצבר". זה אמר כלפי אותם שלא הכנינו העירוב, שלא יעצבו כמו הוא סמיא דחו' מוד שמואל דהו' עציב כי לא הנית עירוב תבשילין. ולכן אמר כי קדוש היום לאדוננו, כי היום יעדיר במפשט כל צורוי עולמים אם כבניהם אם עבדים. ועל ידי זה שתתנהגו מנהג בנים ותשלחו מנות לאוטו חbos (כמשל דרכי עקיבא) תעוררו בשמשים מודה זאת והמלצת זכות זה שאתם בנים למקומם חז גופה התוקף שלכם ביום הקדוש הזה לאדוננו, ותחברם שאנו בנים והוא אבינו, ולא רק אדוננו של עבדים. ואמר כי חזרות ד' היא מעוחכם. כי איתא במד' סוף פ' בהר כי מי שננתן צדקה לעני עשרה שלם בין העני להקב"ה (שהען איינו מתרעם שהעשיר יש לו פרנסה ולעני אין). ונלוי אומר הקב"ה או יחות במעשי יעשה שלום לי. ופירשו בפרשיות (עיין פירוש מהריז) כי "מעוד" נקרא צדקה שנאי הון עשר קריית עוז. ע"כ. וזה שאמור להם נחמי, לא תטעו באותו הטעות שעשה טורנוטופוס בחשבו כי מי שננתן צדקה לעני ומאליכיל, הקב"ה כרע עליי משל לעבד. לא כן הוא אלא משל לנו של מלך. ולפיכך חזרות ד' היא מעוחכם, המעה, והיינו הצדקה שלכם, היא חזרות ד', גורמת שמחה וחודה בכיבול להקב"ה למי שמרחם על בניו. ולכן שלחו מנות לאין נכן לו ולא תחרשו כי צדיקים אתם להתקין את קנס התורה. דו"ו בקנס זה שאין יכול לבשל, אבל אתם, תהיי לכם לב טוב על יהודים.

13. האוכרק - קומק בע' הפוך

ותקנו לומר ובקן, על שם (אסתר ד. טז) ובקן אבא אל המלך, לפי שהוא עטה יומ הידין, ואני באים לפניך מלך מלכי המלכים הקדוש ברוך הוא.

14. איקם ואסק 2:6

ו' לך בנים את-יבל-

"ישואל", ודבשו חזיל בספר יהוה בישرون מלך. כישראל שווים בעצה אחת מלמטה שמוג הדגול משבחה מעלה, שנאמר ויהי בישרון מלך. אימתי. בהאוסף הראשי עס... היד סכתי ישראל, כשהם שעווים אגורה אחת ולא כשם עשוים אגורה אנדות. והנה בהלכות וורדים סי' תרצ"ו סי' כתוב השורע "חייב לשלוח להביוathy מנות בשאר או של מני אוכלן שנאמר ושלוח מנות איש לרעהו, ובchein שס כתוב "אך בספר מנוט הלוי כתוב להרבות השלוום והרעות היפוך מ"ש הצער מפזר ומפזר". ומכואר בדבריו של מושלונה מנות "מרבה" שלום ורעות, היפך מ"מפזר ומפזר". ואשר לפ"ז נראה ברור דבראש השנה ביום בו אנו מליכים את הקב"ה ולפי מש"כ הספרדי הרדי המלכה תליה ב"אגורה אהת" או משום הци אנו עריכים לשולוח מנות איש לרעהו בכדי שלא יהיה "מפזר ומפזר" והשלוח מנות הלה מביא לידי מענית ה"מפזר ומפזר" ומפזר את עם ישראל לידי מצב של "אגורה אהת".

15. אינען קומק כתוב הפוך א' כת' קט' קט'

בנחמי ח': כלו אכלו משמנים ושתו ממתיקים ושלחו מנות לאין נכן לו כי קדוש היום לאדרונו ואל העצבר כי חזרות ד' היא מעוחכם. מקרו ובה משתעי בראש השנה ונחמי אמר ושלחו מן השבי אחר גלות בכל. ובכ"ה (טו): מאי ושלחו מנות לאין נכן לו. אמר רב חסדא למי שלא הניח לו עירוב תבשילין. ורקשה הלא עזרה ונחמי גדורו הי' וראשי הגללה השבטים מן השבי, ואיתא בגמרא ונפסק בן בשיער, שמצווה על כל גדורו העיר ערב על כל בני עירו כדי שישמוך לעלי מי שזכה או נאנס וכור. ואיך יתכן שהי' מי שלא גנית עירוב תבשילין, הלא נחמי בודאי ייכה לכל העם ויכולים לסמוך על עירובו. וצריך לומר שאין יכולם לסמוך על עירובו אלא שוכת או נאנס, וכן הגם שלא היה פושעים ממש שהרי קרלים שבכים בחשוכה הי', אבל הי' אנשים ששבחו ביר"ט העבר וגם שכחו השטא והו' כפושע כדאיתא שם בגמרא (טז ע"ב) ההוא סמיא דהו' מסדר מתניתא קמי' דמר שמואל חז' דהו' עציב אמר לי' אמא עצייב, איל' דלא אויתבי עירוב תבשילין. אמר לי' סמוך אידי. לשנה אחרית חז' דהו' עציב וכור' (ושוב שח), איל' פושע את כלוי עלמא שרי לדורך אסור.

והנה כשנחבנן בתקנה זו שאין מועל עירוב גדור בעיר לפושע, עריכים לומר שהוא קנס על שלא שת לכו לקיים חקנת חוויל ושכח שני פעמים וצופים, אבל אסור לו לבשל ואם לא יהיה לו צרכי יו"ט כבדיע ויצטער, יועל שליטים טוב הבא שוב צור. והנה לאיש כוה מצד הסברא, אין לנו כלל שכנו ישלח לו צרכי יו"ט, שהרי או לא יצטער ולא יועל הנקנס ומה הוועלו חכמים בתקנון. יכול צטנן וישב בחושך (או יבשל רק קדרה אהת וידליך נר אהד לפ' שיטת היש או מרים בשיער התקב"ז ס' כ') ואז זכור בעצרו ולא ישכח עד.

ובא נחמי ולימד דעת את העם שלא כן הוא. אלא מצור על כל היהודי שיודע שנאסר לשכנו לבשל. שישלח לו משלחנו מנות בהרחה ושלח לו נרות חולקות כדי שלא יתבטל משחתת יו"ט. ויסוד זה איתא במס' ב"ב וו"ז ע"א שאל טוונטוטופוס את רבי עקיבא, אם אלקליכם אויהב עניים הוא מפני מה איתן מפרנסט, והלא מלך בורי' שחחש את עבדו בכית האסורים וצוי שלא להאכילה ולא להש��תו ובאו אחד

ר' ר' פורים פסח וסוכות ר'יה יומ כיפור מתן תורה ודוק:

19. בְּרִית מָקוֹם כְּלֵבֶת בְּרִית מָקוֹם

אתאן חולוקת שבת כי מלך בא על שבת
שלא שמרו כמשׁו"ל. והנה כתוב במדרש
אליהו שם טריך יוספּ כי פורים ממות
המורודיה. פסח מעבדות לחירות. פורים ממות
לחירות. שביעות קבלת התורה והיה מזדעה עד
הדור קבלה בימי מרדכי ואסתר. ר'יה ספרי
מתחים וספרי חיות. ובסדרים הגנאה חותמה
וניצולו. כסוף מכפר עונות. וכאן נתפסרו להם
העונות שעשו. סוכות ענייני כבוד. ובסדרים
רבנים מעמי הארץ מתהדים ונכנסו תחת כנפי
השכינה עכ"ד. ואני בענייני מוסיף שיש זכרון
הגנס בפורים גם לשבת וראש חדש. שבת ארויז'יל
דושתי היה מפשט נערות ישראל וירושות
מלמוכה בשבת לכן נשחתה היא ערומה בשבת.
דר'ח בא' באדר ממשמעין על השקלים. ובזכות
ההשקלים ניצולו משקליהם המן. ול' ההדיוט יש
לזרמו כחוב זאת זכרוין בספר ר'ת ז' שבת
כפفور ר'יה וזה רמן שביעות שיש בו ז' יום
עד קבלת התורה והדור קבלה. ספר. ר'ת
סוכות פסח ראש חדש וטבי' שמורות:

בנוסף לאותם כללים כת' גוף נכוון

ואל קוטב זה נפרש בעניותנו כונת הכתובים.
ובכואה לפני המלך. אמר. עם הספר ישוב
מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים על ראשו,
ותלו אותו ואת בניו על העץ. על כן קראו לימים
האלה פוריות על שם הפéro. על כן. על כל דברי
האגרת הזאת. ומה ראו על כהה. ומה הגיע
אליהם. קימו וקבעו וכו'. ויש לדקדק. ואמרו. על
כן קראו לימים האלה פוריות. כי הנה בכל הנשים
שנקראו הימים על שם ההצלחה. כגון פסח על
שם שפסח דהוא ההצלחה. חנוכה על שם חנוכת
המזבח שעשו בשובם מלחמת יון והشمידום.
וכיווץ. אבל אין לקרוא שם על הצרה. כמו זו
שקראו פוריות על עת צרה. מחשבת המן הרשע.
ותו. דסימים. על שם הפéro. והוא באחד. פור לשון
יחיד. והוא אומר עתהDKRאו לימים האלה פוריות
לשון רבים:

ובזזה פירש הרוב החסיד מהר"ח הכהן ולה"ה בעל טור ברקע בספר עטרת זהב כי פירוש מגילת אסתר, ואמר מר, לי הנה כתיב, בכשנת שחים עשרה למלך אחשוروس הפל פור והוא הגורל לפני המן, והכוונה, שאחשוروس הפל הփור, כי גדלה שנאתו, וזהו למלך אחשוروس הפל פור, ואחשורס הפל ג"כ פור, וזהו, לפני המן. ומשמעות כבוד מלכות לא הוויכר זה אלא בהעלם נמיין, וזה. קראו לימים האלה פורים לשון רבים. דהמן ואחשווש. על שם הפור ולא אמר בUFACTOR הפור. לרמזו, דפורים שנים ע"ש הפור, והאריך בזה ע"ש:

ולי הדריות נראות. כי מרדכי ובית דינו מה
ראו כן תמהו מתוקף גודל הנשים והנפלוות

היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי
ואל-תאכלו ואל-תשתטו שלשת ימים לילה
ויום גמינו ונערתני אצום בן ובן אבוי
אל-המלך אשר לא-יכרת ובאשר אברתי

אברדיין

ერთა წლიურ გადახდა - የግብር ተቋ

בכ"ד יט"ד כ"ה ט"ו י. גוף נכו⁽¹⁶⁾

אפשר רמו משנתנו סוף פ"ג דר"ה. דתנן, מי שהיה עובר אחריו בית הכנסת, או שהיה ביתה סמוך לבית הכנסת ושמע קול שופר או קול מוגילה. אם כיון לבו יצא. ואם לאו לא יצא. עפ"י שה שמע זה השע. זה כיון לבו וזה לא כיון לבו.

ואפשר, דהתנא נקט קול שופר או קול מגילה,
בחדא מחתה מחתינהו, לומר. דקול
מגילה הרוי בקול שופר. מה קול שופר ביראה
ואהבה, כי יום הדין הוא. אף קול מגילה צריך
יראה ואהבה, להכיר מה החטא גורם. אשר כמעט
הן כלנו גוענו אבדנו בעונינו, לולא ה' עוזתנה לנו.
ולבן עתה שבנו להזותה לו ולברכו ביראה
ואהבה. ואמטו להכii נקטתינו כי הדדי,
ואושםועין לצריך כונת שמעיה. ולא זו בלבד
כונת שמעיה סגי, אלא צריך כונת הלב לעכורה.

כטב עיר נסיך גראן דה סן לורן (17)

ועוד רמזתי לפנים להורות כי בפורים
ציריך שיהיה הכל ביראת ה' לחת ההודאה על
אשר הצלינו מעוכר ישראל המן והוא היה שוה
אצלנו קול שופר בר"ה לקול מגילה בחדרא
מחטא מחתינו להיות פורים כמו ראש השנה
ביראת ה'.

~~בנוסף ניכר כי הילן~~

ב. פורים כולל כל הימים טובים פסח
מעבודות לחירות וכאן ממות
לחיים שבועות מתן תורה וכאן הדור קבלת
ר'ה ספרי חיים וס' מתים וכאן נדונים אם
לקיים הגורה אם להנצל.- יום הכהנורים מהילת
עונות וכאן נמחל להם מה שנגנו וכוי' סוכות
ענני כבוד וכאן נכנסו החת בפניהם השכינה
ורבים מעיה' מתהדים. מדרש אליהו סוף דף
נ'ז' בשם י' יוסף ואפשר לדרכ' בחרו' לקרו'ת
פורים ע'ש הפור ולא קראו שם העצם כי

אשר הנדריל לשמש עמהם הקב"ה, ואף גם זאת הכל הינה בהסתדר ושיחשבו שהוא דרך טبع. אמנם לירודים, הבינו וידעו שהכל ממנו יתרוך בהשגחה גמורה, ולא בצדוקתם. רק שישראל הם חבל נחלתו, והוא לשון גורל. כמו"ש רוז"ל על פסוק זה. וגם אמרו רוז"ל ברכבה משפטים, והביאו ילקוט ראובני על פסוק זה, כי חלק ה' עמו יעקב חבל נחלתו, כשממדו ישראל על הר סיני. אמר הקב"ה למלך המות. על כל האומות יש לך רשות ועל אומה זו אין לך רשות לפני שהיא חלקי. מה אני חי וקיים לך בני קיימין. שנאמר. בהנחלת עליון גוים כי חלק ה' עמו. עכ"ל. והוגם שחתאו בעגל וחזרה המכיתה. עדין הבטהה זו קימת שלא לפלות ישראל. וכמ"ש בזוהר הקדוש, כי כל העמים שהם תחת השירים בנפול השר כן יאבדו האומה שתחתיו. אבל ישראל שהם תחת הקב"ה בשם שהוא קיים לך ישראל קיימים. וזה היהת כונת מרדכי וב"ד. דרך העלם לרמה. שהנס היה מכח שאנו חנו חלקו וגورو. כמו"ש. כי חלק ה' גورو המן הנבער, והצלה ע"י שאנו גורל הקב"ה. ומושום שהכל היה בהעלם. ווג"כ יש לחוש להמון. שלא יבטחו על זה לחותם. لكن סתמו הדברים. וכתיב. על שם הפור. ועל פי ההקורתה הנז'. כן הוא המשך הכתובים. ובכואה לפני המלך וכו'. ולא תימא כי זה היה דרך טבע משום אהבתasha. ח"ו. כי הכל מרחמי ה'. על כן. לאפוקי סברא זו שהוא טבע. קראו לימים אלה פורם. תרתי. לרמו. כי אם הוגה ורוחם בעבורו ישישראל גورو. והסכל המן הפיל גורל לאבד גورو ית'. אמנם. ממה שתראה זה געלם ואני אומר אתך בדרך נעלם. וסבירא זו שהוא טבע ליתא. כי על כן. על כל דברי האגדה הזאת. שם תראה שאחישורו הרג אשתו בשבייל אוחבו. ותבין. מה ראו על כהה ומה הגיע אליהם. כי הכל מחסדי ה' על שאנו גورو. על כן קיימו וקבעו וכו'.

לכונך יתיר עליך עין דבש